

Tradisjonsbåtprosjekt Nordhordland

Ro og seglgruppa i IL Kvernbit i Meland kommune vil kjøpa nybygde tradisjonsbåtar av typen oselvar til bruk innan idrett og friluftslivsaktivitetar på sjø og vatn i Nordhordlandsregionen. I vår del av Hordaland har oselvar vore ein av dei mest brukte tradisjonsbåtane. I tillegg til aktivitet på ettermiddag og kveldstid innad i idrettslaget, vil båtane i stor grad bli brukt i samband med uteskule på alle skuletrinn i den nye storkommunen Alver kommune.

Andre aktuelle brukarar er organisasjonar og lag som lokale turlag, 4H, Nordhordland jeger og fiskarlag, Nordhordland folkehøgskule samt reiselivsorganisasjonar i sommarhalvåret. Bruk i samband med integrering av innvandrarar er også aktuelt.

Til prosjektet har vi til no fått tilskott på kr. 300 000 til bygging av to Oselvar seksæringar. Tilskottet er gjeve frå Sparebankstiftelsen Dnb ved Forbundet Kysten. Restbeløp på kr. 34000 blir gjeve av hovudlaget IL Kvernbit når båtane blir levert

Bygging av båtane.

Båtane skal byggast på Oselvarverkstaden i Os kommune. Bygging av dei to første båtane blir påbegynt i løpet av våren 2019. Til ein del av aktivitetane må ha vi nok båtar til at heil skuleklasse kan vera med, d.v.s. fire båtar. Det blir sendt søknad til m.a. Sparebanken Vest om stønad til to båtar til

Lokasjonar – bruksstader

Bruken av båtane vil for det meste vera knytt til fellsnaust i nye for roing segling og padling på sjø og vatn. Båtane vil såleis rotera mellom naust på tre ulike stader.

Ved sjø i Flatøyosen og Håøy

Hovedbasen vil bli ved sjøen i Flatøyosen, der båtane i utstrakt grad vil bli brukt i samband med skulebesøk til/frå det store friluftsområde på Håøy, og ved segling og roing i Flatøyosen og sjøområda kring Flatøy/Håøy. Flatøyosen er særseleg eigna til opplæring i roing og segling med tradisjonsbåtar. Statens Vegvesen opparbeid stor parkeringsplass langs E39 pluss busshaldeplass på både sider av vegen. Sjøvegen er det god tilkomst til Flatøyosen via leia gjennom Alversund og Radfjorden frå nord, Osterfjorden frå aust, Salhusfjorden, Herdlaufjorden og Byfjorden frå sørvest.

Hovudbasen i Flatøyosen er m.a.o ideell med tanke på omfattande bruk. Frå området er det kort veg til dei tre største bygdene i Nordhordland: Knarvik, Frekhaug og Alversundområdet med 9000 innb. Bygdene sentralt i sør delen av Nordhordland har aukande folketal. På Flatøy er det under planlegging bustadfelt for fleire tusen menneske, som dermed vil ha gangavstand til naust og båtar. Lokaliseringa av tradisjonsbåtane er såleis optimal for å gjera desse kjent og brukt blant mange tusen menneske.

I samband med utbygging av nytt bustadområdet på Flatøy ynskjer Meland kommune å avsetja areal til sjøsportsenter i Skitnedalsvika i Flatøyosen. IL Kvernbit ro og seglgruppe har engasjert seg aktivt for å få naust til båtane når sjøsportsenteret blir etablert.

Håøy har hatt ein sentral plass i Nordhordlands og norsk historie, som varslingsstad med varde heilt tilbake til før vikingetiden og med oppbygd forsvarsanlegg under 1.verdskrigen. Ein stor del av Håøy er i dag friluftsområde knytt til Bergen og omland Friluftsråd (BOF). Meland kommune og BOF jobbar no aktiv med planer om rehabilitering Komandantboligen, ein tidlegare militær bustad på Håøy. Denne skal setjast i stand til almen bruk, kafeteria m.m. Denne revitaliseringa vil ytterligare auka bruken av det populære området, som i sommarhalvåret vert mykje nytta av fritidsbåtfolk og turgåarar

Rylandsvassdraget

Storavatnet

Ro og seglgruppa har fått langtidsleige av stort naust på Hestnes. Det er opprusta og gruppa kan setja i gang aktivitet her når dei to første nybygde båtane er klare våren 2020.

Rylandsvatnet

IL Kvernbit ynskjer å få bygd anlegg for roing og padling på Vikebø ved Rossland barne og ungdomsskule. Her er det avsett plass til langnaust for båtar, kanoar og kajaker knytt til Rossland skule, IL Kvernbit, Nordre Holsnøy Idrettslag og Nordhordland Padleklubb.

Meland kommune har tilrettelagt området med parkeringsplass, veg ned til vatnet. Flytebryggje kommer på plass i løpet av våren 2019.

Holmeknappen

På Holmeknappen ved Herdlefjorden er det eit lite kystkulturmuseum, sjøbu med tre tradisjonsbåtar og to etasjar med sjøbruksutstyr. Båtane er museumsgjenstader og kan ikkje lenger brukast på sjøen. Når skuleklasser, organisasjonar og turistar vitjar sjøbua kan dei få vera med ut på sjøen i dei nye båtane som lett kan fraktast hit sjøvegen eller på tilhenger langs bilvegen. Vestbygd skule i Meland ligg like ovanfor Holmeknappen med gangavstand til sjøen. På Holmeknappen er det og kvart år stort to dagars arrangement i august under Kystsogeveke.

Uteskule for natur og kulturkunnskap

Ved alle dei nevnte lokasjonane er uteskule aktuell bruk, ikkje minst gjeld det ved anlegget ved Flatøyosen. Til området er det knytt svært mykje kulturhistore som i tid strekker seg heilt tilbake til steinalder. Seks store barne og ungdomsskular i den nye storkommunen Alver kommune vil liggja innan sykkelavstand på 10-15 min frå anlegget ved Flatøyosen. Desse skulane har tilsaman 2000 elvar og 87 skuleklassar. Utebarnehage med aktivitet på sjøen er og aktuelt.

Rossland skule har i mange år hatt uteskuleaktivitet med kanoar på Rylandsvassdraget. No får dei også ta i bruk tradisjonsbåtar, både på vatnet og ved sjøen i Rosslandsvågen. Andre aktuelle skular er: Nordhordland Folkehøgskule (Frekhaug, Meland) Dyrkolbotn Leirskule i Lindås, Knarvik VG. skule i Lindås, Hordvik skule og Salhus skule i nordre del av Åsane bydel i Bergen og lærarhøgskulen på Haukås i Åsane (Bergen).

Bruk i idrettslaget IL Kvernbit

IL Kvernbit har 1600 medlemmer, mange unge og mange familiar. Medlemane i laget vil få tilbod om bruk av båtane; og sjølvstøtt få opplæring når det er nødvendig.

Seniorbruk

Sentralt i Nordhordaland er det fleire store grupper med pensjonistar som kvar veke går turar i nærområdet. Vi reknar og mange av desse som potensielle ivrige brukarar av båtane til lokale roturar. Svært mange eldre føler seg langt meir trygge i robåtar enn i kajakk og kano.

Turistbruk

Med korte avstanden til Bergen og den sentrale lokaliseringa kan båtane også bli brukt til aktivitetar med turistar i sommarhalvåret. Turistbussar kan parkere med 5 minutt gangavstand frå anlegget ved Flatøyosen. På Håøy kan både fjordabåtar og hurtigbåtar komma inntil kaianlegget.

Integrering av innvandrarar

Mange innvandrarar i området driv med stangfiske frå land. Ein del av disse vil utvilsamt vera interessert i å komme ut i båt, både på eiga hand og saman med lokale nordmenn. Båtbruken vil

slik sett vera eit viktig tiltak for integrering og gje innvandrar utvida kjennskap til den omfattande norske kulturen knytt til kysten og fjordane. Ved organiserte turar med innvandrar vil vi og ha fokus på språklæring. I norsk språk er svært mange ord og uttrykk knytt til natur, landskap, vér og vind og handverk. Slik kan innvandrane opparbeida seg eit nærare kjennskap til grunntydinga av mange ord og uttrykk.

Nordhordland Biosfæreområde

Det vert arbeidd med å etablera Nordhordland som eit UNESCO-biosfæreområde. Eit biosfæreområde skal fungere som et demonstrasjonsområde for å leve og arbeide moderne i bedre harmoni med naturen. Et av de primære målene er å oppnå en bærekraftig balanse mellom å ta ivare på biologisk diversitet og naturressurser, promotere økonomisk utvikling og opprettholde et sosialt og kulturelt mangfold. Kvernbit IL sitt prosjekt kan inngå i biosfæreprosjektet i Nordhordland på fylgjande grunnlag.

- Døme på tradisjonell berekraftig ressursbruk med verdi for utvikling av moderne berekraftig verksemd med tre som materiale
- Døme på tradisjonell transport i regionen eit fleire tusenårig perspektiv
- Døme på handbåren kunnskap, imateriell kulturarv både i tilverking, vedlikehald og bruk
- Arena for opplæring i bruk, stell og vedlikehald av trebåtar og berekraftig utnytting av lokale ressursar.

Om stønad til prosjektet frå Forbundet Kysten

Søknaden er behandlet av en faggruppe og en styringsgruppe begge opprettet som del av støtteordningen etter pengegave gitt av Sparebankstiftelsen DnB. Styringsgruppen har vedtatt å støtte Kvernbit IL sitt tradisjonsbåtprosjekt i Nordhordland med kr. 300.000,- til bygging av to båtar. Faggruppen og styringsgruppen mener at dette er en svært god søknad og et spennende prosjekt.

Drift av båtane

Idrettslaget Kvernbit skal eiga båtane og gruppa for roing og segling skal ha ansvar for stell, vedlikehald, vinterlagring. Gruppa for og ansvar for vedlikehald og stell av naust. Gruppa vart etablert i mars 2018. Gruppa har fleire medlemmer med lang erfaring med roing og segling, stell og vedlikehald av tradisjonsbåtar.

Opplæring av nye brukar

Organisering og opplæring av bruk innan idrettslaget blir organisert av gruppa for roing og segling i idrettslaget. Opplæring av bruk i samband med uteskule blir organisert av skulane. I oppstartfasen vil sjølsagt bli tilbydd hjelp og rådgeving frå Ro- og seglgruppa samt frå Oselvarverkstaden, Oselvarklubben, og personer knytt til kystlaga innan Forbundet Kysten. Lærarar knytt til uteskulen vil få særskild opplæring med sikte på skulebruk på ulike alderssteg.

Plan for stell og vedlikehald.

Båtane skal i all hovudsak vera stasjonert i naust på nattetid og elles når dei ikkje er i bruk. Kvart år skal båtane få nødvendig vedlikehald etter instruks frå båtbyggjar ved Oselvarverkstaden. Gruppa for roing og segling i IL Kvernbit organiserar dette arbeidet. Dette gjeld også evt. nødvendige reparasjonar i løpet av året. Stell, vedlikehald og reparasjonar gjeld óg alt tilfar som årar, tiljer, tofter, segl og anna utstyr og vedlikehald av nausta som vert nytta til båtane.

Atle Bergseth
leiar ro og seglgruppe IL Kvernbit

